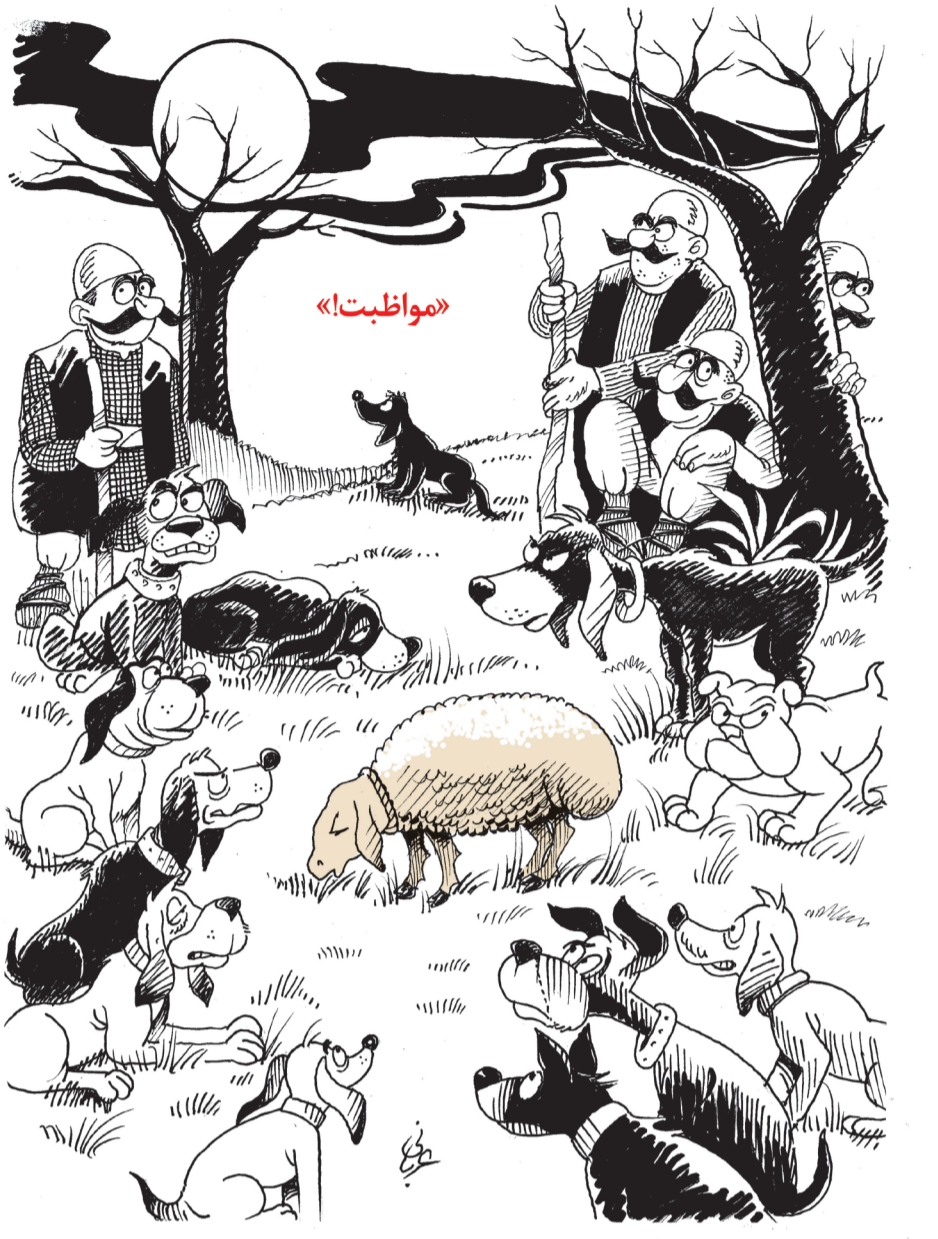

«در زمانه گر انقدری گوشت»

نگاه تحلیگر

رسم سرمایه کشی
دولت چهاردهم

چگونه مسیر انتصابات از شعارهای
رئیس جمهور منحرف شد؟

رضا رئیسی
روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

این موضوع کتمان ناشدنی است که دولت چهاردهم، با مشکلات عدیده، معضلات و مخاطرات ریز و درشتی دست‌وپنجه نرم می‌کند و به دلایل مختلف از فشارهای بی‌سابقه خارج می‌شود. فقدان کارآمدی در عرصه دیپلماسی، میراث ناخوشایند در عرصه‌های اقتصادی و وجود ابربحران‌هایی همچون ناترازی در عرصه انرژی و عدم کارایی مطلوب در تحقق همان اندک وعده‌های نصفه‌نیمه که داده، با ریزش روزافزون در بدنه سرمایه اجتماعی خود روبه‌روست و شواهد و قراین پالس‌های مثبتی مبنی بر تغییر وضعیت حداقل در کوتاه‌مدت نشان نمی‌دهد. نشان به آن نشانی که سازمان برنامه‌بودجه هم تحقق رشد اقتصادی پیش‌بینی شده در قالب برنامه هفتم توسعه را غیرممکن دانست. حال در این وضعیت که همه چیز علیه دولت رقم خورده و دست به دست هم داده است، فعل‌و‌انفعالات و اتفاقاتی در داخل بدنه دولت و در گلوگاه‌های حساس سیاسی، رسانه‌ای و اقتصادی آن رقم می‌خورد که مایه بهت و حیرت است و دستمایه ملامت همراهان اصیل و ریزش دوچندان سرمایه اجتماعی را فراهم کرده و منتقدان و مخالفان تندرو دولت را باق و امیدوار به دستخط دولت می‌کند. دولتی که بی‌هیچ شک و شبهه‌ای می‌توان گفت عطف به کاراکتر و شخصیت ساده‌زیست، صادق‌گفتار و تکیه ویژه شخص رئیس‌جمهوری بر کلیدواژه‌هایی چون حق و عدالت و انصاف به‌عنوان شاخص‌بخش مضمون و مانیفست گفتمانی او از مردم رای گرفت و برای اولین بار در یک انتخابات با مشارکت پایین، کاندیدای منتسب به اصلاح‌طلبان، گوی سبقت از رقبای مدعی گوی سبقت را ربود و حال انتظار مردم آن‌هم از چنین دولتی با این عقبه و سابقه و با شرایط موجود اقتصادی با برخی رفتارها و انتصابات هیچ همخوانی ندارد. در ادامه به شکلی گذرا و مختصر و موجز به برخی از این عملکردها در بدنه دولت اشاره فهرست‌واری خواهد شد.

به‌طور طبیعی و بدیهی، در عصر ارتباطات و انفجار اطلاعات و فراگیری کارکردهای رسانه‌ای یکی از مهم‌ترین راهبردی‌ترین مواضع دولت شاکله رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی آن است. فارغ از اینکه در وجه کنش رسانه‌ای طی این مدت یکسال‌و‌اندی، وظایف محوله به دست‌اندرکاران این حوزه، انسجام و قوام کارآمدی نداشته و بار چندانی از روی دوش دولت برنداشته است. هرازگاهی با اظهارات ناپخته و موضع‌گیری‌ها ناکاربلنده شماری از اصلاص و اجزای تیم اطلاع‌رسانی دولت، دستمایه حمله و حمله به دولت فراهم آمده است. اما نکته عجیب‌تر آنکه با برخی انتصابات تعجب‌برانگیز در این حوزه، وجه دولت نیز مخدوش شده است. اینکه رئیس‌جمهوری افراد امین و نزد خود را در دفتر و در گلوگاه‌های ارتباطی بگمارد، امر مسبوق به سابقه‌ای است. اما وقتی این افراد در حوزه رسانه‌ای سمت می‌گیرند و با فرار بال اما بدون تخصص در این حوزه چپنیش نیرو می‌کنند، نتیجه همانی می‌شود که اکنون رخ داده است. از سوی دیگر، حضور این افراد و حامیان سمت‌گیری این چنین چهره‌هایی و یا برخی سمت‌دهی‌های خویشاوندسالارانه مبتنی بر رابطه و نه ضابطه در حوزه‌های تخصصی مایه سوال جدی است. دولتی که قرار بوده نخبگان را بر مناصب بگمارد و شایسته‌سالاری را منطبق عمل قرار دهد، آن‌هم در گلوگاه‌های حساس و استراتژیک چرا رابطه‌سالاری و ویژه‌نگری به نزدیکان شماری از چهره‌های خاص سیاسی را در دستور کار قرار داده است؟

در دیگر سو، با رشد و توسعه صنعت پایین دستی نفت و ارزآوری ویژه و منحصربه‌فرد آن در شرایط تحریمی، مناصب و جایگاه‌ها در گلوگاه‌های صنعت پتروشیمی در طول دو دهه اخیر به‌تدریج از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار شد و در دولت‌های مختلف به‌مثابه حیاط خلوت ویژه به آن تکیه‌سته شد که هر طیف و جریان و گروهی بر صندلی‌های بیشتری در این ابرغول‌های اقتصادی تکیه بزند، توانایی تثبیت جایگاه بسط و گسترش نفوذ سیاسی و اقتصادی را در کشور در قبضه خود خواهد داشت. رویه انتصابات جهت‌دار و منطبق بر معادلات خاص و پشت‌پرده و رابطه‌مدار، در این گلوگاه‌های نفتی و پتروشیمی کارتل‌های اقتصادی رویه مسبوق به سابقه‌ای بوده؛ اما نه در دولتی که شعارهای حق و عدالت و انصاف را بر پیشانی نوشت خود حک دارد و بر «حرکت به مدار عدالت علوی» پای می‌فشرد است. روند کلی انتصابات در این مواضع اگر نگوئیم به قهقرا رفته، حداقل از روند و سیر قبلی خود، برون‌رفت و تغییر وضعیتی نداشته است.

او به حکومت مرکزی و حرکت به سمت دمشق، هماهنگی میان آن‌ها و روسیه وجود داشته است. سفر به عربستان و تلاش برای جذب سرمایه و رازینی‌های سیاسی-اقتصادی نیز در همین مسیر تعریف می‌شود. کشورهای جنوب خلیج فارس، تنها کشورهایی هستند که توان کمک مالی به سوریه برای بازسازی این کشور را دارند و شرکت‌های بزرگ نیز با توجه به تغییر شرایط در سوریه، مایل به اجرای پروژه‌های عمرانی هستند. در چنین شرایطی، کارشناسان بر این باورند که سوریه تلاش می‌کند با الگوگیری از کشورهای عربی منطقه، توازن سیاسی و اقتصادی میان غرب و شرق ایجاد کند که از این مسیر بتواند پروژه عظیم بازسازی ویرانی‌های جنگ داخلی در این کشور را کلید بزند. او در جریان سفر پیشین خود به عربستان، با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده هم دیدار کرد.

گزارش بانک جهانی از ویرانی‌های سوریه

چند روز قبل بانک جهانی طی گزارشی اعلام کرد که «پس از بیش از سیزده سال جنگ داخلی، هزینه بازسازی سوریه حدود ۲۱۶ میلیارد دلار برآورد می‌شود؛ رقمی معادل ده برابر تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی شده این کشور در سال ۲۰۲۴. بر اساس این گزارش، نزدیک به یک‌سوم سرمایه‌فیزیکی سوریه پیش از جنگ تخریب شده است.»

بر اساس این گزارش، «خسارت‌های فیزیکی ناشی از جنگ در سوریه به حدود ۱۰۸ میلیارد دلار رسیده است. این خسارت‌ها شامل آسیب به زیرساخت‌ها، ساختمان‌های مسکونی و غیرمسکونی است. بخش زیرساخت بیشترین آسیب‌رساننده شده و ۴۸ درصد از کل خسارت‌ها (معادل ۵۲ میلیارد دلار) را در بر می‌گیرد. پس از آن، ساختمان‌های مسکونی ۳۳ میلیارد دلار و غیرمسکونی ۲۳ میلیارد دلار در رتبه‌های بعدی قرار دارند. استان‌های حلب، ریف دمشق و حمص بیشترین میزان خسارت را تجربه کرده‌اند و پیش‌بینی می‌شود استان‌های حلب و ریف دمشق بیشترین نیاز را به سرمایه‌گذاری در بازسازی داشته‌باشند.»

بانک جهانی طی برآوردی اعلام کرد که «هزینه بازسازی دارایی‌های آسیب‌دیده را بین ۱۴۰ تا ۲۴۵ میلیارد دلار برآورد کرده و رقم میانگین ۲۱۶ میلیارد دلار را به‌عنوان برآورد محتاطانه اعلام کرده است. از این رقم، ۷۵ میلیارد دلار برای ساختمان‌های مسکونی، ۵۹ میلیارد دلار برای سازه‌های غیرمسکونی و ۸۲ میلیارد دلار برای زیرساخت‌ها در نظر گرفته شده است. این خسارت‌ها در حالی بر سوریه تحمیل شده است که وضعیت امنیتی این کشور نیز ثباتی ندارد. از یک طرف درگیری‌های مسلحانه پراکنده میان عناصر حکومت موقت با یکدیگر یا با دیگر گروه‌های مسلح رخ می‌دهد.

اسرائیل به تحریکات نظامی و اشغال مناطقی از جنوب این کشور ادامه می‌دهد و رخدادهای تروریستی نیز در این کشور رخ می‌دهد. این سفر برای رویداد ابتکار سرمایه‌گذاری آینده ۲۰۲۵ انجام شد. رویدادی سه‌روزه که امسال نهمین دوره آن برگزار می‌شود. در این کنفرانس بر اساس اعلام خبرگزاری رسمی عربستان (واس) ۲۰ رئیس‌جمهور شرکت می‌کنند و انتظار این است که توافق‌نامه‌هایی به ارزش ۶۰ میلیارد دلار طی این کنفرانس امضا شود.

بی‌خاصیت بوده است. «تشکرهای هاشمی خطاب به شهرداری تهران گفت: «از معاونت فرهنگی و روابط عمومی می‌خواهم هدایایی که به مناسبت‌های مختلف به افراد داده می‌شود را از تولیدات این دوستان خریداری کنند تا کسب‌وکار و فعالیت آنان نیز توسعه یابد.» تشکرهای هاشمی تأکید کرد: «استودیوی مردمی تحت عنوان «استودیو صدای شهر» در تهران داریم که ۲۰ سال است فعالیت می‌کند، اما نزدیک به ۱۹ ماه از امضای قرارداد آن با شهرداری گذشته در این استودیو هر پنج دقیقه صدای مردم پخش می‌شد تا مشکلات آنان به گوش مسئولان برسد، اما متأسفانه قرارداد آن امضا نشده است. ما می‌دانیم که با خبرگزاری‌ها، رسانه‌ها و اینفلوئنسرها چگونه قرارداد می‌بندند، اما این رادیو هم صدای مردم شهر تهران است و باید با آن قرارداد بسته شود.»

خرابی دوسوم اتوبوس‌های داخلی در اربعین

محمسن هرمزی، معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران با بیان اینکه در بخش واگن‌ها اگر همکاری رئیس‌جمهور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها وجود نداشت، اتفاقی رقم نمی‌خورد، تأکید کرد: «اگر شهردار تهران پیش‌قدم نمی‌شد و ۹ درصد پیش‌پرداخت را انجام نمی‌داد و بنده و مدیرعامل شرکت واگن‌سازی ورود نمی‌کردیم، این اتفاق رقم نمی‌خورد. بنده سوگند یاد کردم که پشت‌تربون شورای شهر خلاف واقع نگویم. ساخت قطار از سال گذشته آغاز شده بود و روزهای آینده به خط تست می‌رود. ما پیگیری‌هایی را برای پیش‌پرداخت داشتیم و کار به دیوان محاسبات کشید. با پیگیری شهردار تهران و شخص رئیس‌جمهور، پیش‌پرداخت صورت گرفت.» او با اشاره به اینکه ما با تمام تولیدکنندگان داخلی که توان تولید داشتند، قرارداد اتوبوس‌های برقی و دیزلی منعقد کردیم، افزود: «یکی از تولیدکنندگان ۱۵۰ دستگاه اتوبوس به ما تحویل داد که ۱۰۰ دستگاه در سفر اربعین خراب شد. ما توانستیم ضمانت‌نامه‌های خودروسازی را که با ما قرارداد داشت و به تکالیف خود عمل نکرد، با کمک دادستانی حل و فصل کنیم. هر مزی تأکید کرد: «بسیاری از قطعات اتوبوس‌های داخلی نیز وارداتی است و باید برای خرید آن از تخصیص داد. ضمن آنکه اتوبوس‌های ۱۸ و ۲۵ متری در کشور تولید نمی‌شود. ما سراغ جایی رفتیم که امکان تولید آن را دارد. علاوه بر این خودروی سواری برقی تولیدی در کشور برای خرید تا کسی‌ها وجود ندارد. مادر کارخانه‌های دیگر نیز به توافقاتی برای بومی‌سازی تولید این اتوبوس‌ها در داخل کشور داشتیم.»

تنش بین دو عضو شورای شهر تهران

وقتی هرمزی از وابستگی ۸۵ درصد اتوبوس‌های برقی به ارزش خبر داد، عباسی گفت: «این خلاف واقع است. شما با خودروسازان داخلی جلسه نگذاشتید.» نادعلی در این موقع اعلام کرد: «شما باید برای صحبت کردن اجازه بگیرید. شما دستاوردهای خوب ما را زیر سوال می‌برید.» عباسی پاسخ داد: «من می‌توانم نقد خود را اعلام کنم. این مشاجره لفظی برای دقایقی شورای شهر تهران را به تنش کشاند. پرویز سروری، نایب‌رئیس شورای شهر تهران که اداره شورای شهر را در دست داشت به عباسی گفت: «ما یک جلسه می‌گذاریم و مفضل در این مورد صحبت می‌کنیم. من درام جلسه را اداره می‌کنم. شما به خاطر من اجازه بدهید تا در جلسات بعدی این موضوع را بررسی کنیم.»

عکس نوشت

زلزال

درباره عکسی از زندگی عشایری در خراسان شمالی

امیر جدیدی

عکاس و روزنامه‌نگار

شاید گرفتن عکس یادگاری دسته‌جمعی یکی از سخت‌ترین کارهای عالم برای یک عکاس باشد. عکاس باید حواسش باشد که چشم همه سوژه‌ها به دوربین باشد. باید مراقب باشد که دیافراگمش را طوری تنظیم کند که همه صورت‌های ایستاده در عکس فوکوس باشند. از همه مهم‌تر اینکه باید حال همه آنها را به دل بنشیند. قاب عکاس هستند خوب باشد. اصلاً همه اینها هم که باشد ابر و باد و مه خورشید باید دست به دست هم بدهند تا عکس دسته‌جمعی اینقدر به دل بنشیند. به عکس نگاه کنید. باور کنید کمتر اتفاق می‌افتد که بخوای از جماعتی عکس بگیری که اینقدر متین و دلنشین جلوی دوربین بایستند. پشت‌نگاه هر کدام از جماعت ایستاده در عکس، تصویری از ذات زلال و بی‌وی‌غل و غش‌آمیزآبی‌خانه کرده است. انگار می‌شود از روی همین عکس دید که چه در دل‌های پاکشان می‌گذرد. به چشم‌هایشان نگاه کنید. این همه طراوت و بشاشی از کجای می‌آید؟ تن‌پوش‌هایشان را ببینید که چقدر قشنگ به تن‌شان نشسته است. به عکس نگاه می‌کنم و به این فکر می‌کنم که در دل کوه‌ها و دشت‌های پهناور، همان جا که خبری از شلوغی‌ها و نکبت زندگی شهری نیست. همان جا که کسی بابت نشستن پشت میزی یا بالا رفتن مرتبه‌ای دست و پانمی‌زند مردمانی سهم‌شان از عالم را طوری دیگری طلب کرده‌اند. صبح‌هایشان را با صدای گله گوسفندان و بوی شیر تازه شروع می‌کنند و شب‌هایشان را در دل دشت‌های پهناور و زیر آسمان پر ستاره می‌گذرانند. نه چشم‌شور است نه می‌توانم دل از این شهر شلوغ پرسروصدا بکنم. اما حقیقتش را بخواهید از لحظه‌ای که چشم‌به‌عکس افتادم مهر عجیبی به‌دل‌م نشست. من حتی آدم حسودی هم نیستم اما بین خودمان باشد به خودم آمدم و دیدم دارم به آقای معلم و عشقش به این شغل شریف حسودی می‌کنم.

